

Remiss av betänkandet -SOU 201588- Gestaltad livsmiljö

(Dnr Ku2015/02481/KL)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig positiv till betänkandets förslag om gestaltad livsmiljö som ett helhetsperspektiv i politiken för arkitektur, form och design, där utgångspunkten är den enskilda människans behov och möjligheter.

Det är glädjande att betänkandet lyfter vikten av att barn och unga är delaktiga i utformningen av sin livsmiljö. I betänkandet föreslås att barn och unga tidigt ska få kunskap om arkitektur, form och design i grund- och gymnasieskolan, för att på så sätt stärka ungas möjligheter att förstå betydelsen av gestaltad livsmiljö. Vi ser positivt på detta, men menar att kunskap i sig inte är tillräckligt för att skapa delaktighet. Betänkandet lyfter även medborgardialog som en väg till inflytande. I Sveriges Kommuner och Landstings skrift *Medborgardialog med unga* (2012) lyfts ett flertal brister gällande ungas möjligheter till faktiskt inflytande genom de former av medborgardialog som ofta används. MUCF:s rapport *Fokus10 – En analys av ungas inflytande* (2010) visas dessutom att en majoritet av unga upplever att de inte har inflytande över den lokala samhällsutvecklingen och lokala beslut. I vissa fall ser vi att det är samma grupper av unga som upplever att de har lågt inflytande över samhällsutvecklingen som också i hög grad upplever allmänna miljöer som otrygga eller otillgängliga. Det gäller exempelvis för unga med funktionsnedsättning och unga hbt-personer. Det är därför viktigt att de metoder för inflytande som används är effektiva och tillgängliga för en bred representation av unga.

MUCF delar den bild betänkandet ger av de olika utmaningar samhället står inför gällande ungas tillgång till bostäder, en fysiskt och ekonomiskt tillgänglig kollektivtrafik, bostadssegregation och offentliga mötesplatser för unga. Vi vill dock poängtera vikten av att se till homogenitetet inom gruppen unga och de

behov olika grupper av unga kan ha. I vår rapport *Fokus12 – Livsvillkor för unga med funktionsnedsättning* (2012) framkommer exempelvis att bristande tillgänglighet i den fysiska livsmiljön är ett hinder för unga med funktionsnedsättning i deras tillgång till eget boende och till offentliga mötesplatser, kultur, fritidsaktiviteter. Vår utredning *Hon hen han – En analys av hälsosituationen för homosexuella och bisexuella ungdomar samt för unga transpersoner* (2010) visar även att könsuppdelade allmänna miljöer såsom badhus och idrottsanläggningar utgör hinder för många unga transpersoner. Den gestaltade livsmiljön kan vidare ha betydelse för ungas sociala utsatthet. Unga är i högre grad utsatta för våld och hot i offentliga miljöer och upplever otrygghet i högre utsträckning än andra åldersgrupper. Detta gäller särskilt för unga med utländsk bakgrund, unga med funktionsnedsättning och unga hbt-personer. Både tjejer och killar utsätts men på delvis olika sätt. MUCF vill lyfta fram nödvändigheten av att ta tillvara ungas erfarenheter i planering och uppbyggnad av trygga livsmiljöer för alla unga. Unga är experter på de miljöer de själva befinner sig i.

Betänkandet föreslår en ombildning av Arkdes till Myndigheten för Gestaltad livsmiljö. MUCF har inga synpunkter gällande en sådan ombildning, men anser att samverkan med civilsamhället bör skrivas in som en del i uppdraget för en ny myndighet i det fall en sådan bildas. Detta utöver den samverkan med andra myndigheter och med forskarsamhället som föreslås i betänkandet. Det är viktigt att även civilsamhällets kunskaper tas tillvara i frågor som rör människors livsmiljö.

MUCF ser positivt på förslaget om ökat stöd till ungdomsverksamhet i allmänna samlingslokaler och icke-statliga kulturlokaler.

I övrigt har MUCF inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Handläggare Malte Sundberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Pontus Ekstedt deltagit.

Lena Nyberg
generaldirektör

Malte Sundberg
handläggare